

SÆRLIGT FOKUSOMRÅDE 1: RIGSFÆLLESSKABETS SIKKERHEDSPOLITIK I ARKTIS

To russiske trawlere, der i årevis har fisket og ligget i havn på Færøerne, er for nylig sat i forbindelse med spionage, efter de færøske myndigheder fandt og tog billeder af militærradioer ombord på skibene. Det er blot seneste eksempel på, hvordan sikkerhedstruslen inden for rigsfællesskabet er stigende og i hastig udvikling. Danmark har i kraft af relationen til Færøerne og Grønland en særlig interesse og forpligtelse, samtidig gør rigsfællesskabets politiske konstruktion det til en kompleks opgave at løfte dette ansvar.

BAGGRUND FOR FOKUSOMRÅDE

Den øgede stormagtsrivalisering i Arktis har de seneste årtier skabt behov for øget samarbejde og viden om sikkerhedspolitik inden for rigsfællesskabet. Både parlamentarisk og på regeringsplan er der taget en række initiativer for at styrke kontakten mellem rigsdelene i forhold til udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik – også mhp. at styrke vidensbasen i forvaltningen og offentligheden. Der er dog akut brug for at udvikle og fastholde ny forskningsbaseret og praktisk anvendelig viden om sikkerhedspolitikken i rigsfællesskabet – særligt i lyset af de store forandringer, som NATO-udvidelsen afføder, herunder en gentænkning af det nordiske forsvarssamarbejde med en lang række særligt arktiske aspekter.

HVAD SØGER VI?

DIIS ønsker med udgangspunkt i det kommende forsvarsforlig at etablere et fokusområde på rigsfællesskabets sikkerhedspolitik i Arktis. Den nødvendige viden og kapacitet er baseret på allerede eksisterende samarbejde med Ilisimatusarfik/Grønlands Universitet og fremtidigt partnerskab med Frodskapur/Færøernes Universitet. DIIS vil i tæt samarbejde med disse forskningsmiljøer på tværs af Nordatlanten kortlægge og undersøge de nye sikkerhedsdynamikker i Arktis, og hvordan de påvirker rigsfællesskabet – ikke mindst grønlandsk og færøsk forståelse af og arbejde med udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik. En samlet budgetramme på 7,5 mio. for 2024-2027 vil muliggøre ansættelse af tre ph.d. eller postdoc-forskere.

HVAD LEVERER VI?

DIIS vil levere ny forskningsbaseret viden og policy på højeste internationale niveau, solidt forankret i både Danmark, Grønland og Færøerne. Gennem målrettet forskeruddannelse vil vi styrke kapaciteten og fremtidens ekspertlag på den arktiske sikkerhedspolitik bl.a. gennem udvikling og afholdelse af et nordisk ph.d.-kursus i arktisk forsvars- og sikkerhedspolitik og fælles policy-produkter med Ilisimatusarfik og Frodskapur. Herudover vil vi afholde briefinger for myndigheder, beslutningstagere og offentligheden og skabe synergi med DIIS' nordiske søsterinstitutioner og andre arktiske forskningsinstitutioner.

